

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 avril 2014

PROPOSITION DE LOI

**sur l'indemnisation des victimes
de munitions de guerre**

(déposée par Mme Meyrem Almaci,
M. Wouter De Vriendt et
Mme Juliette Boulet)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 april 2014

WETSVOORSTEL

**betreffende de vergoeding van slachtoffers
van oorlogsmunitie**

(ingedien door mevrouw Meyrem Almaci,
de heer Wouter De Vriendt en
mevrouw Juliette Boulet)

RÉSUMÉ

Si la loi prévoit d'indemniser les victimes de restes de munitions de guerre, seules les victimes ayant la nationalité belge ont droit à une indemnité.

Les auteurs estiment qu'au 21e siècle, tous les citoyens, qu'ils soient belges ou non, qui sont victimes, dans notre pays, de restes de munitions de guerre, ont droit à une indemnisation. Cette proposition de loi met dès lors fin à la discrimination.

SAMENVATTING

De wet voorziet in een vergoeding van slachtoffers van restanten van oorlogsmunitie. Maar alleen slachtoffers met de Belgische nationaliteit hebben recht op een uitkering.

De indieners zijn van mening dat in de 21e eeuw alle burgers, Belgen en niet-Belgen, die in ons land slachtoffer worden van de restanten van oorlogsmunitie, recht hebben op een schadevergoeding. Dit wetsvoorstel heeft dan ook de ongelijke behandeling op.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Démocratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La Défense est chargée de démanteler les munitions toxiques datant de la Première Guerre mondiale. Ce démantèlement a lieu dans l'installation de Langemark-Poelkapelle. Le 1er janvier 2013, quelque 2 498 projectiles étaient encore en attente de destruction¹ dans l'installation de démantèlement des munitions à Poelkapelle.

Et, il ne s'agit-là que de la partie émergée de l'iceberg. Durant les deux Guerres mondiales, des millions de projectiles ont été tirés. Un cinquième de ceux-ci n'ont pas explosé et sont restés dans le sol. Le sol du Westhoek renferme encore des dizaines de milliers de projectiles. Chaque jour encore, des obus de la Première Guerre mondiale refont surface.

Ainsi, en mars 2014, 771 obus de la Première Guerre mondiale ont été déterrés, soit près de 7 tonnes à Passendale.

Les restes de munitions datant de la Première Guerre mondiale ont causé la mort de plus de 350 personnes. Ces dernières années, il n'a, fort heureusement, fallu déplorer que quelques rares victimes. En 2000, un collectionneur d'Esen a trouvé la mort en manipulant des munitions. En 2007, un agriculteur a été tué à Loker et en 2008, un collectionneur à Ploegsteert.

Le mercredi 19 mars 2014, un obus de la Première Guerre mondiale a explosé à Ypres, causant la mort de deux ouvriers, l'un turc et l'autre bulgare, et blessant deux ouvriers de nationalité turque.

Cet accident a mis en évidence que les non-Belges ne peuvent prétendre aux indemnités versées aux victimes de restes explosifs de guerre.

C'est ainsi que le fonds d'aide aux victimes de restes explosifs de guerre prévoit des prestations visant à indemniser les citoyens belges n'appartenant pas à l'armée pour des préjudices causés par un décès, des blessures, une maladie ou un handicap résultant de mesures prises ou de faits survenus durant la guerre 1914-1918. En cas de décès, la veuve reçoit une pension du Fonds des victimes de la guerre. Selon la loi², seules

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Defensie is belast met de ontmanteling van de giftige munitie uit de Eerste Wereldoorlog. Dat gebeurt in de installatie van Langemark-Poelkapelle. Op de 1ste januari 2013 bevonden er zich bij de installatie voor ontmanteling van munitie in Poelkapelle nog 2 498 projectielen in afwachting van vernietiging¹.

Dat is slechts het tipje van de ijsberg. Tijdens beide Wereldoorlogen zijn er miljoenen projectielen afgeschoten. Twintig procent ervan ontplofte niet en bleef in de bodem steken. In de bodem van de Westhoek zitten nog tienduizenden oorlogsprojectielen. Dagelijks komen er nog obussen uit de Eerste Wereldoorlog aan het oppervlak.

Zo werden in maart 2014 in Passendale in een keer 771 obussen uit de Eerste Wereldoorlog bovengehaald, goed voor zowat 7 ton.

De achtergebleven munitie uit WOI was verantwoordelijk voor ruim 350 dodelijke slachtoffers. De laatste jaren waren dodelijke slachtoffers gelukkig uitzonderlijk. In 2000 stierf in Esen een verzamelaar toen hij munitie manipuleerde. In 2007 stierf in Loker een landbouwer en in 2008 een verzamelaar in Ploegsteert.

Woensdag 19 maart 2014 ontplofte in Ieper echter een obus uit de Eerste Wereldoorlog. Twee arbeiders, met de Turkse en Bulgaarse nationaliteit, kwamen daarbij om het leven. Twee arbeiders, met de Turkse nationaliteit, raakten gewond.

Dat ongeval vestigde de aandacht op de uitsluiting van niet-Belgen van vergoedingen van slachtoffers van ontplofte oorlogstuigen.

Zo voorziet het fonds van slachtoffers van ontplofte oorlogstuigen in uitkeringen die tot doel hebben aan de niet tot het leger behorende Belgen de schade te vergoeden, berokkend door overlijden, verwonding en ziekte of lichaamsgebreken en die het gevolg zijn van maatregelen of feiten van de oorlog 1914-1918. Bij overlijden krijgt de weduwe een pensioen van het Fonds voor Oorlogsslachtooffers. Volgens de wet² hebben alleen

¹ Justification du budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2014, Ministère de la Défense nationale (31 octobre 2013).

² Loi du 22 juillet 1919 sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre (modifiée en dernier lieu le 18 mai 1988).

¹ Verantwoording van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014, Ministerie van Landsverdediging. (31 oktober 2013)

² De wet van 22 juli 1919 op het herstel te verlenen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers (laatst gewijzigd op 18 mei 1988)

les victimes ayant la nationalité belge ont droit à une indemnisation.

Une loi similaire³ adoptée après la Deuxième Guerre mondiale exclut également les non-Belges.

Nous estimons qu'il est injuste que les non-Belges ne puissent prétendre à une indemnisation. S'il est vrai que les victimes étrangères constituent un cas tout à fait exceptionnel, elles ne peuvent pour autant faire l'objet d'une exclusion, que ce soit aujourd'hui ou, a fortiori, demain. Les chiffres des secteurs du tourisme et de la construction vont d'ailleurs dans ce sens.

Il ressort en effet d'une étude de l'organisme de promotion du tourisme Westtoer que le "Westhoek" a accueilli plus de 400 000 touristes en 2013. En 2014 — 100e anniversaire du début de la guerre —, plus de 500 000 visiteurs sont attendus.

Outre les agriculteurs, les ouvriers de la construction constituent également un groupe à risques. En 2008, un ouvrier de la construction sur trois était un étranger: 80 000 ouvriers de la construction (sur un total de 250 000) actifs dans notre pays étaient en effet des non-Belges en 2008.

Nous estimons qu'au 21e siècle, tous les citoyens, belges et non belges, qui sont victimes de restes de munitions de guerre dans notre pays, ont droit à une indemnité.

L'article 1er supprime la condition de nationalité dans les lois relatives aux victimes civiles de la Première Guerre mondiale.

L'article 2 supprime la condition de nationalité dans les lois relatives aux victimes civiles de la Deuxième Guerre mondiale.

slachtoffers met de Belgische nationaliteit recht op een uitkering.

Een gelijkaardige wet³ die na de Tweede Wereldoorlog werd aangenomen, sluit eveneens niet-Belgen uit.

Dat niet-Belgen niet in aanmerking komen voor een vergoeding, ervaren de auteurs van dit voorstel als een onrechtvaardigheid. Buitenlandse slachtoffers vormen dan wel de uitzondering op de uitzondering, maar kunnen allerminst uitgesloten worden. Vandaag niet en zeker in de toekomst niet. Dat blijkt ook uit de cijfers uit de toerisme- en bouwsector.

Uit een studie van het toeristische bedrijf Westtoer blijkt dat de Westhoek in 2013 ruim 400 000 toeristen ontvangen heeft. In 2014 — de honderdste verjaardag van het begin van de oorlog — worden meer dan 500 000 bezoekers verwacht.

Naast landbouwers vormen ook arbeiders in de bouw een risicogroep. In 2008 was 1 op 3 arbeiders in de bouw een buitenlander. In 2008 waren er 80 000 niet-Belgische bouwarbeiders (op een totaal van 250 000) actief in ons land.

De auteurs zijn van mening dat in de 21^e eeuw alle burgers, Belgen en niet-Belgen, die in ons land slachtoffer worden van de restanten van oorlogsmunitie, recht hebben op een schadevergoeding.

Artikel 1 schrapte de nationaliteitsvoorwaarde in de wetten betreffende burgerlijke slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog.

Artikel 2 schrapte de nationaliteitsvoorwaarde in de wetten betreffende burgerlijke slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Meyrem ALMACI (Ecolo-Groen)
Wouter DE VRIENDT (Groen-Ecolo)
Juliette BOULET (Ecolo-Groen)

³ Loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit (modifiée en dernier lieu le 18 mai 1988). http://www.warvictims.fgov.be/fr/rights/laws/1954_03_15_coordination.htm

³ De wet van 15 maart 1954 betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden (laatst gewijzigd op 18 mei 1988). http://www.warvictims.fgov.be/nl/rights/laws/1954_03_15_coordination.htm

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 1er des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre, coordonnées le 19 août 1921, les mots "aux Belges" sont remplacés par les mots "à toute personne physique".

Art. 3

Dans l'article 1er des lois coordonnées relatives aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit, les paragraphes 4, 5 et 5bis sont remplacés par un nouveau paragraphe 4 rédigé comme suit:

"La présente loi s'applique à toute personne physique."

1er avril 2014

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Dit wetsvoorstel regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1 van de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers van de oorlog 1914-1918, gecoördineerd op 19 augustus 1921 worden de woorden "aan de niet tot het leger behorende Belgen" vervangen door de woorden "elke niet tot het leger behorende natuurlijke persoon".

Art. 3

In artikel 1 van de gecoördineerde wetten betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden worden de paragrafen 4, 5 en 5bis opgeheven en vervangen door een nieuwe paragraaf 4, luidende:

"Deze wet is van toepassing op elke natuurlijke persoon."

1 april 2014

Meyrem ALMACI (Ecolo-Groen)
Wouter DE VRIENDT (Groen-Ecolo)
Juliette BOULET (Ecolo-Groen)